

сакрализиращи или профаниращи другите групи или етноса като цяло реликтови стереотипи или наложена от други етнични субекти конфронтационност спрямо „чуждите“. Тези специфични черти на битността и душевността на циганите в пределите на социопропространствената групова дислоцираност са притежавали съответен регулативен и защитен ефект. В същото време те са обслужвали и необходимостта от съхранение и пренасяне във времето и евентуално в пространството на груповия идентитет, който е имал съдбовна значимост за ромската екзистенция в конкретното циганско формиране.

Това обстоятелство съвместно с останалата противоречивост и комплицираност на ромското съществуване също е подсилвало и възпроизвеждало хоризонтализма в битността и душевността на ромите. Нещо повече. То е гарантирало чрез механизмите на социалната наследственост чувството за вътрешногрупова самостоятелност, за потребна (осъзната или не) изолация от невероятните покушения и вреди при евентуални поддавания на „греховни и сблъзнителни връзки“ с представители на други ромски или етнични общности. И всичко това още повече е херметизирало и своеобразно закрепостявало съответните ромски групи в конкретни социопропространствени парцели, в конкретни „матрици“ за социопропространствена ориентация и реализация в техните контакти – по хоризонтала и по вертикала в териториите на пространствеността.

Социалният и етническият релативизъм и агностицизъм са притежавали своите колоритни измерения и резонанси в междугруповата комуникация. От една страна, последните са се формулирали и лансирани в преднамерената денивелация на етнически и групов статус и авторитет на „не нашите“, на представителите на другите цигански групи, спрямо ингрупово фаворизираните очертания на „дължимия портрет“ за авторитетен и статусно възприет субект (групов и персонален). От друга страна, те са кореспондирали със съответна (мотивирана и стриктно съблюдавана) пасивност или ситуативно операционално-поведенска неангажираност към проблемите на житейско-битието в пространството на останалите ромски групи. Осъществяването на подобна линия на поведение се е базирало на необходимостта от спазването на определени (ценностно или смислово